

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

22.07.2015. Nr. 0720152053/A1619

Uz TAP VSS-710

Izglītības un zinātnes ministrijai

*Par plāna projektu "Pieaugušo izglītības
pārvaldības modeļa ieviešanas plāns
2015.–2020."*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un **nesaskaņo** plāna projektu "Pieaugušo izglītības pārvaldības modeļa ieviešanas plāns 2015.–2020." (turpmāk tekstā – plāns). Lai plānā paredzētos rezultātus padarītu sasniedzamus ikvienam katras pašvaldības iedzīvotājam un lai tiktu sasniegts plānā minētais mērķis "veicināt mūžizglītības pieejamību iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu vecuma, dzimuma, iepriekšējās izglītības, dzīves vietas, ienākuma līmeņa, etniskās piederības, funkcionāliem traucējumiem", tajā nepieciešams veikt izmaiņas. LPS ir šādi iebildumi un ieteikumi:

1. Plāns ir gatavots, atsaucoties uz NAP 2014.–2020., Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2014.–2020. (IAP) un citiem vidēja un ilga laika plānošanas dokumentiem. Tomēr atšķirībā no augstākminētajiem dokumentiem plāns paredz centralizētu pieaugušo izglītības koordināciju, nepievēršot uzmanību horizontālā pārklājuma nodrošināšanai un nevienlīdzības mazināšanai starp pašvaldībām.
2. Plānā parādījies jauns pieaugušo izglītības (turpmāk tekstā PI) pārvaldībā iesaistīts dalībnieks ar plašām pilnvarām – plānošanas reģionā deleģētā institūcija:
 - 2.1. Nav īsti skaidrs, kas un uz kāda pamata deleģē pilnvaras šai institūcijai – Izglītības un zinātnes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, plānošanas reģioni, pašvaldības vai kāda trešā persona? LPS iesaka plāna sadaļā "PI pārvaldības plāna mērķis, rīcības virzieni un uzdevumi" 27. lpp. skaidri norādīt institūciju, kura deleģē savas pilnvaras, nosaucot, konkrēti kādas un kādā apjomā.
 - 2.2. Neizpratni rada tas, kādas administratīvās teritorijas intereses var pārstāvēt šī institūcija, kas skaidrota kā valsts vai pašvaldības izglītības iestāde. Kā valsts iestādei tai nav noteiktas teritoriālās pārstāvniecības. Tas nozīmē, ka šīm iestādēm, kurām tiek deleģētas pieaugušo izglītības īstenošanas funkcijas, ir jāmaina statuss.
 - 2.3. Pašvaldības un plānošanas reģioni kā atbildīgās institūcijas ir minēti vienīgi vispārīgā veidā kā partneri, kas tiek iesaistīti (43. lpp.).
 - 2.4. Nekur tekstā arī neparādās deleģētās institūcijas pienākumi attiecībā pret pašvaldībām. Nav saprotams, kas būs atbildīgs un sniegs

informāciju deleģētajai iestādei par pieaugušo izglītības nepieciešamību un situāciju pašvaldībās. Kāds būs mehānisms, lai vajadzību izzināšana reāli aptvertu visas pašvaldību mērķa grupas un nodrošinātu to apmācību? Daudzās pašvaldībās Latvijā ir PI centri, kuriem pašvaldības ir deleģējušas PI organizatorisko un izglītojošo funkciju.

2.5. Vēršam uzmanību uz to, ka Izglītības likuma 17. panta 22. punktā noteikts, ka pašvaldības īsteno politiku pieaugušo izglītībā un nodrošina piešķirtā finansējuma sadali un uzraudzību pār finanšu līdzekļu izlietojumu. Plāns savukārt paredz, ka finansējuma sadali un uzraudzību pār izlietojumu pārņem deleģētā institūcija (10., 32. lpp.). Līdz ar to plāna izpilde ir pretrunā ar Izglītības likumu.

3. Nav skaidri saprotams, kāds ir savstarpējās atbildības sadalījums un sasniedzamie rezultāti dalībnieku vidū: IZM, “deleģētās” organizācijas, plānošanas reģioni un pašvaldības. Nav atdalīta PI koordinēšanas funkcija no īstenošanas funkcijas.
4. Plānā nav skaidri (38. lpp.) definēta PI koordinatoru atrašanās vieta, loma, funkcijas un pienākumi. Nav saprotams izpildes termiņš 2020. gads koordinatoru izvērtēšanai un pieaugušo vajadzību, pieprasījuma un piedāvājuma apzināšanai katrā pašvaldībā. Šīs darbības ir jāveic perioda sākumposmā.
5. Pašvaldības savā darbībā balstās uz pašvaldību attīstības plāniem, kas ir saskaņoti ar attiecīgā plānošanas reģiona attīstības plānu. Tā kā deleģētajām institūcijām nav nekādu saistību ar teritoriālo attīstības plānošanu, tad pašvaldību un plānošanas reģionu attīstība notiks pašas par sevi un pieaugušo izglītības attīstība – pati par sevi, kas nenodrošina efektīvu resursu koordinēšanu. Tādēļ aicinām plāna 33. lpp. uzskaitījumā “Deleģētās institūcijas funkcijas” papildināt 3. funkciju “Sadarbība ar pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatoriem, sagatavo reģiona izglītības vajadzību pieprasījumu un potenciālo tālākizglītības pakalpojumu sniedzēju sarakstu reģionā, iesniedzot to Valsts izglītības attīstības aģentūrai”.
6. Netiek ievērots subsidiaritātes princips – iedzīvotājiem svarīgi lēmumi jāpieņem tajā pārvaldes līmenī, kas atrodas maksimāli tuvu pašiem iedzīvotājiem. Pastāv risks, ka netiek nodrošināts teritoriālais pārklājums un PI pieejamība.

Tāpēc LPS iebilst pret kvotu noteikšanu reģionam, kā tas tiek paredzēts plānā. Katrā plānošanas reģionā, kādai institūcijai deleģējot PI īstenošanas funkciju, ir jānosaka konkrētas kvotas pašvaldībām – cik liels finansējums pienākas katrai plānošanas reģiona pašvaldībai. Pretējā gadījumā var izveidoties situācija, ka plānošanas reģions ekonomisku vai citu apsvērumu dēļ finansējumu izlieto tuvākajā (savā) pašvaldībā un netiek īstenots noteiktais princips par pakalpojuma pieejamību neatkarīgi no dzīves vietas.

Piemēram, Zemgales plānošanas reģionā atsevišķus reģiona novadus šķir vairāk nekā 200 kilometru.

2015. gada 5. maijā IZM īstenotajā Erasmus+ projektā “Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītības jomā” Aizkrauklē tika rīkots seminārs “Pieaugušo izglītības vajadzības un iespējas”. Tā laikā Aizkraukles novada domes priekšsēdētājs Leons Līdums piedāvāja neveidot sadarbību pieaugušo izglītības plānošanā visa plānošanas reģiona līmenī, bet sadarbojoties tuvākajiem novadiem. 2015. gada maijā ir nodibināta Reģionālo attīstības centru apvienība (RACA), kuras pamatmērķis ir veicināt reģionālo attīstības centru pašvaldību savstarpējo sadarbību un attīstību. Šīs apvienības biedrs ir arī Aizkraukles novads. Seminārā tika atbalstīts priekšlikums tikties ar RACA biedriem, tomēr šī tikšanās nav notikusi un apvienības viedoklis plāna izstrādē līdz ar to arī nav ņemts vērā.

7. Plānā nepietiekami paredzēts nodrošināt karjeras konsultācijas (39. lpp.). NVA sniedz šo pakalpojumu tikai bezdarbnieku un darba meklētāju mērķa grupai, nodarbinātajiem tas netiek nodrošināts. Jāizstrādā mehānisms, kā nodrošināt kvalitatīvas informācijas un karjeras atbalsta sistēmas pieaugušajiem, kurās vairāk ņemtas vērā personu vajadzības, kā to efektīvi nodrošināt pašvaldību līmenī.
8. Plāna tekstā pieļauta nekonsekvence (9. lpp. un 27. lpp.), ir stila un neuzmanības kļūdas. Vairākkārt atkārtojas teksti: 8. lpp. otrā rindkopa no augšas ir identiska ar 7. lpp. otro rindkopu. Teksts 28. un 29. lpp. ir identisks ar kopsavilkuma 8.–10. lpp. Pirmās rindkopas teksts 34. lpp. plānā atkārtojas trīs reizes.
9. Vēršam uzmanību uz to, ka izsludinātajā plāna projektā “Pieaugušo izglītības pārvaldības modeļa ieviešanas plāns 2015.–2020.” nav iekļauta analīze par optimālo un efektīvāko mūžizglītības atbalsta ieviešanas mehānismu.
10. LPS uzskata, ka plāna projekts “Pieaugušo izglītības pārvaldības modeļa ieviešanas plāns 2015.–2020.” ir jāpapildina ar analīzi par nepieciešamajām vajadzībām darba tirgū un attiecīgi programmām, kuras reāli atbilst uzņēmējdarbības vides mūsdienīgai attīstībai, ņemot vērā straujo globalizāciju un IT attīstību ikvienā saimnieciskā nozarē, lai jau sākumā potenciālajiem izglītības piedāvātājiem būtu skaidri pamata nosacījumi kvalitatīvu programmu veidošanā, jo tās prasa resursu ieguldījumu un laiku.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

23.07.2015. 12:34

962

Ināra Dundure, Padomniece

67508533, 26486654, inara.dundure@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.